

Matrix competenties en competentieniveaus docentfuncties

	Competentie	Definitie	Niveau 1 (LB) Startbekwame / Inductie fase	Niveau 2 (LC) Professionele fase	Niveau 3 (LD) Voortgezette Professionele fase	Niveau 4 (LE) Excellente en onderzoeksfase
1	Inter-persoonlijke competent	De docent is zich bewust van zijn eigen houding en gedrag en van de invloed daarvan op de kinderen. Hij heeft voldoende kennis en vaardigheid op het gebied van groepsprocessen en communicatie om een goede samenwerking met en van de kinderen tot stand te brengen.	Draagt zorg voor samengaan en samenwerken van en met leerlingen. Heeft goed zicht op wat leerlingen bezighoudt en weet dat af en toe te benutten. Houdt zich staande bij lastige leerlingen en situaties. In voorkomende gevallen leidt hij, begeleidt hij, stimuleert hij, bemiddelt hij en confronteert hij.	Draagt zorg voor samengaan en samenwerken van en met leerlingen. Heeft goed zicht op wat leerlingen bezighoudt en weet geregeld moeilijke leerlingen voor zich winnen. Leidt, begeleidt, stimuleert, bemiddelt en confronteert. Verbeterd door eigen handelen lastige situaties en de relatie met lastige leerlingen.	Draagt zorg voor samengaan en samenwerken van en met leerlingen. Weet leerlingen te motiveren, stimuleren en te begeleiden op basis van de individuele behoeften van de desbetreffende leerling. Leidt, begeleidt, stimuleert, bemiddelt en confronteert op een vanzelfsprekende en geaccepteerde manier. Coacht anderen bij lastige leerlingen en situaties.	Onderzoekt samengaan en samenwerken van en met leerlingen en creëert draagvlak hiervoor. Motiveert en stimuleert leerlingen en begeleidt op basis van de individuele complexe behoeften van leerlingen. Geeft leiding aan begeleiding, bemiddelt en confronteert op diepgaande, wetenschappelijke wijze. Coacht anderen bij leerlingen en complexe situaties.
2	Pedagogisch competent	De docent heeft voldoende pedagogische kennis en vaardigheid om op professionele en planmatige wijze voor het individuele kind en de klas of groep een veilige leeromgeving tot stand te brengen waarin kinderen zich kunnen ontwikkelen tot een zelfstandig en verantwoordelijk persoon.	Draagt zorg voor een veilige leeromgeving voor leerlingen. Heeft een duidelijk beeld van de sociale verhoudingen en het sociale klimaat binnen een groep (lastige) leerlingen, analyseert deze en handelt zelfstandig op basis van de bevindingen. Hij heeft een goed beeld van individuele leerlingen, signaleert evt. ontwikkelings- en/of gedragsproblemen en diagnosticeert deze met hulp. Verplaatst zich in en onderwijst leerlingen in ontwikkelingsstadium.	Draagt zorg voor een veilige leeromgeving voor leerlingen, niet alleen in de eigen lessituatie, maar ook in de groepen van de afdeling waarover hij de coördinatie heeft. Verplaatst zich in en onderwijst leerlingen in meer dan een ontwikkelingsstadium. Treedt op als mentor voor leerlingen met een gangbare ontwikkeling.	Initieert een veilige leeromgeving voor leerlingen, niet alleen in de eigen lessituatie, maar ook in de groepen / secties van de afdeling / locatie waarover hij de coördinatie heeft. Zo ook bij buiten lessituaties of andere schoolgerelateerde omstandigheden. Verplaatst zich in en onderwijst leerlingen in meer dan een ontwikkelingsstadium. Treedt op als mentor voor leerlingen met speciale begeleidingsbehoeften.	Beïnvloedt een veilige leeromgeving voor leerlingen, niet alleen in de eigen lessituatie, maar ook in de groepen/secties/afdelingen/locaties waarover hij de inhoudelijke leiding geeft aan professionals. Verricht diepgaand onderzoek over onderwijs aan leerlingen in alle ontwikkelingsstadia. Is coach voor professionals en leerlingen met speciale begeleidings- en ontwikkelingsbehoeften.

	Competentie	Definitie	Niveau 1 (LB) Startbekwame / Inductie fase	Niveau 2 (LC) Professionele fase	Niveau 3 (LD) Voortgezette Professionele fase	Niveau 4 (LE) Excellente en onderzoeksfase
3	Vakinhoudelijk en didactisch competent	De docent heeft voldoende kennis en vaardigheid op het gebied van de onderwijsinhouden en de didactiek om op eigentijdse, professionele en planmatige wijze een krachtige leeromgeving tot stand te brengen waarin de kinderen zich de culturele bagage eigen kunnen maken die de maatschappij vereist.	Draagt zorg voor een krachtige leeromgeving voor leerlingen. Beheerst vakinhoudelijke en - didactische kennis en vaardigheden op basis niveau en is actief in de verdieping / verbreding daarvan. Houdt de leerfuncties overwegend zelf in de hand en laat de leerlingen weinig tot geen sturing geven aan hun eigen leerproces.	Draagt zorg voor een krachtige leeromgeving voor leerlingen door vanuit constructivistische leeropvattingen in te spelen op de leefwereld van de leerlingen en om te gaan met verschillen tussen leerlingen. Beheerst vakinhoudelijke en - didactische kennis en vaardigheden op ervaren niveau en is actief in het verdiepen / verbreden daarvan. Benut de leerfuncties zodanig dat leerlingen ook zelf sturing kunnen geven aan hun leerproces, maar beperkt dit tot datgene wat vooraf gepland is.	Stimuleert en motiveert t.b.v. een krachtige leeromgeving voor leerlingen door vanuit constructivistische leeropvattingen in te spelen op de leefwereld van de leerlingen en om te gaan met verschillen tussen leerlingen. Beheerst vakinhoudelijke en – (activerende) didactische kennis en vaardigheden op een ruim ervaren (gedifferentieerd) niveau en fungeert als vraagbaak en voorbeeld voor anderen. Benut de leerfuncties zodanig dat er flexibel en met oog voor individuele verschillen tussen leerlingen zowel door de leraar als door de leerling sturing wordt gegeven aan het leerproces.	Creëert een krachtige leeromgeving voor leerlingen door onderzoek over leeropvattingen en diepgaande inzichten in de leefwereld van en verschillen tussen leerlingen. Beïnvloed vakinhoudelijke en - didactische brede kennis en vaardigheden op een excellent niveau, zelfs buiten de eigen werkomgeving en fungeert als expert / vraagbaak voor anderen. Beïnvloed de leerfuncties zodanig dat er flexibel en met oog voor individuele verschillen tussen leerlingen zowel door de leraar als door de leerling sturing wordt gegeven aan en draagvlak wordt gecreëerd voor het leerproces.

	Competentie	Definitie	Niveau 1 (LB) Startbekwame / Inductie fase	Niveau 2 (LC) Professionele fase	Niveau 3 (LD) Voortgezette Professionele fase	Niveau 4 (LE) Excellente en onderzoeksfase
4	Organisatorisch competent	De docent heeft voldoende organisatorische kennis en vaardigheid om in zijn klas en zijn lessen op professionele en planmatige wijze een goed leef- en werkklimaat tot stand te brengen dat overzichtelijk, ordelijk en taakgericht is en in alle opzichten helder voor hemzelf, zijn collega's en in het bijzonder de kinderen.	Draagt zorg voor een structuur in de leeromgeving voor leerlingen zodat leerlingen gestimuleerd worden in hun leerproces. Hanteert zelfstandig een efficiënte vorm van time- en taakmanagement m.b.t. activiteiten binnen en buiten de les. Hij richt de werkruimtes op een veilige en doelmatige manier in en stemt de activiteiten van uiteenlopende leeromgevingen op elkaar af. Richt zich voornamelijk op ordehandhaving en is veelal reactief in de eigen interventies.	Draagt zorg voor een structuur in de leeromgeving voor leerlingen zodat leerlingen gestimuleerd en gesteund worden in hun leerproces. Hij levert een bijdrage aan de ontwikkeling van het curriculum en de afstemming van de diverse onderwijsactiviteiten binnen de eigen sectie. Gebruikt reactieve maar ook proactieve interventies voor groepsvorming en ter bevordering van de samenwerking tussen leerlingen.	Creëert een structuur in de leeromgeving voor leerlingen zodat leerlingen gestimuleerd en gesteund worden in hun leerproces. Ontwikkelt het curriculum en de afstemming van de diverse onderwijsactiviteiten binnen de eigen sectie/afdeling/locatie. Anticipeert op wat kan gebeuren binnen een groep en interveenieert zodanig dat er ook bij lastige groepen een constructieve sfeer ontstaat.	Beïnvloedt structuren in de leeromgeving voor leerlingen zodat leerlingen gestimuleerd en gesteund worden in hun leerproces en zet deze uit binnen de organisatie. Ontwikkelt het curriculum en de afstemming van de diverse onderwijsactiviteiten binnen de secties/afdelingen/locaties en creëert draagvlak hiervoor. Anticipeert op wat kan gebeuren binnen een groep en beïnvloedt zodanig dat er ook bij lastige groepen een constructieve sfeer ontstaat.
5	Samenwerken met collega's	De docent heeft voldoende kennis en vaardigheden om een professionele bijdrage te leveren aan een goed pedagogisch en didactisch klimaat op zijn school, aan goede werkverhoudingen en een goede schoolorganisatie.	Op constructieve wijze participeren in bestaande overlegvormen binnen de onderwijsinstelling en kan pedagogisch en onderwijskundig klimaat van de school mede verwezenlijken in de wijze van omgang met collega's. Hij geeft en ontvangt collegiale consultatie en intervisie. Denkt en werkt met anderen mee als daar aanleiding voor is, ook als het niet direct het eigen belang betreft.	Hij weet collega's te inspireren en motiveren en komt op basis van ervaringen en ontwikkelingen tot voorstellen voor vernieuwingen / verbeteringen op inhoudelijk en/of organisatorisch terrein. Initieert zelf samenwerking met anderen, geeft sturing aan kleinschalig overleg, coacht minder ervaren collega's, vraagt collega's om input, deelt op eigen initiatief kennis, informatie en ideeën en vraagt waar hij van nut kan zijn.	Hij weet collega's te inspireren en motiveren en komt op basis van ervaringen en ontwikkelingen tot voorstellen voor vernieuwingen / verbeteringen op inhoudelijk en/of organisatorisch terrein van de afdeling / sector. Stimuleert anderen om in de samenwerking tot resultaten te komen door het delen van ideeën en het doen van concessies aan eigen wensen of belangen en heeft daarin binnen het team een voorbeeldrol.	Coacht op motivatie door inspireren, middels supervisie van docenten bij het aansturen van sectoren / afdelingen / projectactiviteiten, onderzoek, etc.; Bevordert in de eigen organisatie de voorwaarden die samenwerking stimuleren, waardeert openlijk concrete samenwerking en initieert organisatiebreed samenwerkingsinitiatieven.

	Competentie	Definitie	Niveau 1 (LB) Startbekwame / Inductie fase	Niveau 2 (LC) Professionele fase	Niveau 3 (LD) Voortgezette Professionele fase	Niveau 4 (LE) Excellente en onderzoeksfase
6	Samenwerken met omgeving	De docent heeft voldoende kennis en vaardigheid om goed samen te werken met mensen en instellingen die betrokken zijn bij de zorg voor de kinderen en bij zijn school.	Kan in uiteenlopende contacten zelfstandig deelnemen aan bespreking van en afstemming over de onderwijs- en leerprocessen van leerlingen.	Initieert, in overleg met de leiding, incidentele contacten die bijdragen aan de ontwikkeling van leerlingen en komt in die contacten tot een effectieve informatie-uitwisseling en afstemming.	Initieert, in overleg met de leiding, structurele contacten die bijdragen aan de ontwikkeling van leerlingen en komt in die contacten tot een effectieve informatie-uitwisseling en afstemming. Onderhoudt contacten, in overleg met de leiding, met instellingen / personen buiten de school die betrokken zijn bij de begeleiding / stages / vervolgopleiding van leerlingen.	Werkt samen met (inter)nationale vakgenoten over initiatieven en ontwikkeling van het vakgebied, met vertegenwoordigers van bedrijven en instellingen over projectactiviteiten. Onderhandelt en verwerft draagvlak.
7	Reflectie en ontwikkeling	De docent onderzoekt, expliciteert en ontwikkelt zijn opvattingen over het leraarschap en zijn bekwaamheid als leraar.	Onderzoekt zelfstandig en systematisch zijn werk en betreft daarbij de feedback van collega's. Hij benoemt sterke en zwakke punten en leervragen, beschrijft kenmerkende situaties waarin hij daaraan heeft gewerkt. Hij legt verbanden tussen praktijk en theorie. De leraar denkt mee over schoolrelevante thema's en is op de hoogte van actuele ontwikkelingen binnen het onderwijs. Informeert naar mogelijkheden voor persoonlijke ontwikkeling en kijkt hoe ervaren anderen hun werk doen.	Werkt planmatig aan de eigen ontwikkeling, benoemt de eigen sterke en zwakke punten en gaat actief op zoek naar relevante ontwikkelingsactiviteiten. Denkt na over eigen ervaringen en over onderwijsbehoeften en legt vragen die daaruit voortvloeien voor aan anderen. Staat open voor aanwijzingen van collega's en neemt initiatieven om van hen te kunnen leren. Weet collega's te ondersteunen in hun professionele ontwikkeling.	Denkt na over eigen ervaringen en ontwikkelingen in onderwijsbehoeften en komt op basis daarvan tot (voorstellen voor) verbetering. Ondersteunt minder ervaren collega's bij hun onderwijs en onderwijsinstellingstaken door het geven van adviezen. Geeft anderen feedback op de sterke en zwakke punten in hun prestaties en bespreekt mogelijkheden voor persoonlijke ontwikkeling, gebruikt daarbij het bespreken van zijn eigen activiteiten voor persoonlijke ontwikkeling als voorbeeld.	Denkt na over eigen ervaringen en ontwikkelingen in onderwijsbehoeften en komt op basis van diepgaand onderzoek daarvan tot (voorstellen voor) vernieuwing. Ondersteunt ervaren en minder ervaren collega's in hun persoonlijke en professionele ontwikkeling door op te treden als coach. Draagt binnen de organisatie bij, middels onderzoek, aan middelen en een cultuur die stimuleren dat individuen op alle niveaus zich persoonlijk ontwikkelen, maakt de eigen ontwikkelingsactiviteiten als voorbeeld zichtbaar.